

Gabrielle Filteau-Chiba

VUČICA U SRPNJU

prevela

Latica Bilopavlović

LEYKAM
international

Gabrielle Filteau-Chiba
VUČICA U SRPNJU

LEYKAM international

NAKLADNIK

Leykam international d.o.o., Ilica 42, HR-10000 Zagreb
www.leykam-international.hr

ZA NAKLADNIKA

Jürgen Ehgartner

UREDNIKA

Eugenia Ehgartner

PRIJEVOD S FRANCUSKOGA

Latica Bilopavlović

LEKTURA I KOREKTURA

Vesna Solar

© Leykam international d.o.o., Zagreb 2026.
i Latica Bilopavlović za hrvatski prijevod

Nijedan dio ove knjige ne smije se umnožavati, fotokopirati ni na bilo koji drugi način reproducirati bez nakladnikova pismenog dopuštenja.

Naslov originala / Original title:

Louve en juillet de Gabrielle Filteau-Chiba

Original publisher: © Éditions Dépaysage (France), 2026.

Knjiga je objavljena uz financijsku potporu
Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske.

Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulture
i medija
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture
and Media

ISBN 978-953-340-250-5

CIP zapis je dostupan u nacionalnom skupnom katalogu knjižničnog sustava Bukinet (katalog.bukinet.hr) pod brojem 991006051255709366.

FOTOGRAFIJA AUTORICE

Audrée Wilhelmy

ILUSTRACIJA NA NASLOVNICI

Klasja Habjan

GRAFIČKO OBLIKOVANJE

Tvrtko Gregurić

TISKARA

Denona d.o.o., Zagreb
Tiskanje dovršeno u srpnju 2026.

Gabrielle Filteau-Chiba

VUČICA U SRPNJU

S francuskoga prevela
Latica Bilopavlović

Zagreb, 2026.

BIBLIOTEKA ANIMALNE

Uređuje Gabrielle Filteau-Chiba

„Jer sam ja ‘samo’ žena, jer si ti ‘samo’ pas, jer smo u različitim stupnjevima predstavljali niže vrste na društvenoj ljestvici bića, osjećaj našega manjinskog zajedništva stvorio je između nas još više solidarnosti, još savršenije razumijevanje.”

Séverine, 1903.

Odgovoriti na poziv divljine. Slijediti riječi koje ujedaju i liječe. Bili to krici koji paraju noć ili intiman pjev, svi na svoj način govore o nadi drukčijega obitavanja u prirodi – kao i o mogućnosti utjelovljenja svih životinja u sebi. Biblioteka ženskih glasova koja nosi dah svih onih koje s velikim i malenim, krhkim i opasnim stvorenjima dijele drevnu opresiju. Sa željom da se s time rasquine, da se prekine brutalan odnos prema životinjskome svijetu. Kako bi nastalo novo čovječanstvo, u miru sa živim svijetom.

Za Marie-Pierre Barathon, Myriam
Caron Belzile, Guylaine Girard, Mélissu
Labonté, Raphaëlle Liebaert, Clémenta
Ramosa i Amauryja Levillayera,
nakladnike iz Québeca i Francuske
koji su vjerovali u moj glas i osnažili
urednicu u meni

Vučica u srpnju prvi je naslov
Biblioteke Animalne, pod
mojom uredničkom palicom, u
nakladničkoj kući Dépaysage.

Pohodi me.

Nevjerojatno je koliko si lijepa. Moja sićušna siva prerijska vučice, napola kujice. Kćeri Friendly, kojoj tako dobro stoji njezino ime, i oca, koliko divljeg toliko i nepoznatog. Tvoja majka, alfa-ženka pogleda rasplamsala jantara, potječe iz loze koja je nekoć lovila po ledenim santama Nunavika. Prije nego što je, gorda držanja, na čelu povorke krstarila sjeverom Québeca, munjevitom je brzinom vitlala saonicama i njihovim vozačima s jednog na drugi kraj Aljaske.

Staza do tebe blatna je i hirovita kao u vrijeme Nove Francuske. Sniježi u velikim pahuljama po vrhuncima i uskoro će se postelja od lišća javora i jasike zabijeljeti.

Želim te još od djetinjstva, osjećaš li to? Čekala sam veličanstvenu, neuobičajenu ljubav koja bi na mene djelovala kao kalifornijske sekvoje, ta divovska tisućljetna stabla.

Učiš me kako da se brinem za tebe dok istodobno učim živjeti u borealnoj šumi, snijegu, tišini: cijepati drva, odupirati se stihijama, spavati usred pucketanja koje dopire sa svih strana, iznutra kao i izvana, pripitomljujući svoje strahove jedan po jedan: polumrak nastanjen duhovima, kobne nespretnosti, tanak led, zvukove motora koji se približavaju našem utočištu, ljudsku glupost, smrzavanje do smrti, gubitak tebe, gubitak sebe.

Naša je koliba daleko od svega, nakrivljena, čak malo smiješna, ali naša je. U njoj ćemo pregrmjeti jeseni, zime, proljeća jer ćemo ondje spavati kao dvije zvijeri koje nemaju drugog utočišta nego jedna drugu, nego toplinu prijateljstva staroga poput svijeta, na podu, tik uz peć na drva, koja zviždi i pjeva i kašljuca poput mužjaka iz štenare nakon toliko godina rada pod oprsnicom.

Odijevam se u sivu vunu, zavijam s tobom na Mjesec, osjećam se slobodnijom nego ikad i smijem se kao dijete gledajući te kako kopaš svoje jazbine u nanosima snijega i kraljevski se ondje sklupčavaš. Odmjeravaš svoja snježna gnijezda okrećući se dva-tri puta ukруг. Navečer, ista stvar na našem brdu pokrivača. Siromašna sam, ali zaboravljam to otkako si ti tu. Toplo mi je, iznutra. Topi se.

Kad padne noć, još uvijek prečesto provjeravam je li brava dobro zaključana i jesam li spustila zasun. Često, ali rjeđe nego prije tvojega dolaska. Katkad gurnem drveni naslonjač na vrata. To je suludo: nema žive duše miljama odavde. Mjere opreza usađene duboko u dušu, ženski rituali. Te navike same od sebe postaju sve rjeđe. Sve se više uzdam u jedva zamjetne pokrete tvojih ušiju, slijedim tvoje mirne oči uprte u daljinu. Tvoj urođeni lovački duh blijedi, srećom po mene.

Mirišeš na mokar crvenkast treset. Krv i dim. Prva zjenice moje loze, ponudila sam ti krov koji prokišnjava kad sam saznala

da su vam namijenili metak u glavu, tvojemu bratu pa tebi. *Prekrhka, napola divlja, šum na srcu*. Uskočila sam u automobil i odvezla se do Fossambaulta, na visoravnima Charlevoixa. Boje jeseni nisu se do kraja rascvale, a zima se već nametala, surova. Ta vlažna hladnoće imala je samo jednu prednost: lagano će prigušiti odjek pucnjeva.

Drhturila sam, o onda si ti, stvorenjce, prekoračila ručnu kočnicu da mi se sklupčаш na bedrima. Uzdah, potom si zaspala. Ne ispuštajući maglovit obzor iz vida, ponovno sam se smiješila.

Putem natrag požalila sam što nisam udomila tvog brata, još jednog preživjelog iz legla, ili čak otela tvoju tako milu majku. Nikad neću razumjeti one koji, jednog lijepog jutra, ubiju kojota, psa, vuka ili njihovu mladunčad miješane krvi. To je pravi zločin. Ista obitelj. Meso koje se neće jesti. Životinja koja bi ipak preživjela ostavljena na slobodi. Inteligentna zvijer koja spašava živote i pronalazi svoje. Koja sama vraća ekosustave u ravnotežu.

Prije nego što ispričam kako smo umrle,
ti i ja, stavit ću na papir sve trenutke u koji-
ma smo si međusobno spasile život, ljublje-
na moja Sekvojo.

Uskoro ćemo biti na obali. Bacat ću ti grane po koje nećeš nikada otići. Vučeš taj strah od vode koji imaju naraštaji vukopasa okóćeni na ledenim santama. Krzno ti se crveni, uši izduljuju, rep također.

To je izvor opasnosti, toliko prirodne ljepote. Smatraju vas plijenom ili metom. Još gore, šćepaju vas kao nedjeljni trofej.

U Novoj Škotskoj smo, na *roadtripu* s gitaristom koji pjeva bez prestanka i primaljom koja vozi, šutke. Sve troje živimo skućeno uz rijeku i prepustili smo se iznenadnoj potrebi da onjušimo more, da se divimo moru, njegovoj neizmjernosti. Ja patim od onoga što se kod nas zove *cabin fever*, groznica od

preduge zatvorenosti, zatočenosti u kolibi: osjećam potrebu vidjeti obzor, a ne više svoj četiri zida opkoljena smrekama, tu šumu od koje se ledi krv u žilama.

Imaš godinu dana. Sa stražnjeg sjedala koje dijelimo s glazbenim instrumentima i opstetričkom opremom promatramo kako prolaze morski krajolici. Ništa ne odaje dramu koja nas vreba.

To je period u kojemu se drogiram, priznajem, u kojemu se volim drogirati na bajkovitim mjestima. Ništa teško, trava, ali mnogo. Zato legnem na leđa i sjedinjujem se s Velikom cjelinom. U parku smo, na vrhu brežuljka, gdje se psi mogu slobodno šetati. Posvuda ima pasa, prijatelja za igru za moju šticećenicu, i to me raduje: ta će ti druženja koristiti. Tako rijetko susrećeš druge haskije i malamute. Prepoznaješ svoje kao čarolijom; već formirate lijep čopor, uspuhan, radostan.

Malo se previše gubim u livadi, u nebeskom plavetnilu, u svojim fantazijama, u mislima koje lutaju. Neobična mješavina osjeta pod utjecajem droga. Kao da se, kad

legnem na leđa, utonule zdjelice, zabačene glave, odvajam od same sebe. Ili, bolje rečeno, nisam više mogla ostati ondje, u sebi, usklađena s drugima. Odsutnost. Kad okrenem glavu, više te nema, ni s moje lijeve ni s desne strane.

Jurim niz padinu ispitujući šetače, mašam tvojim povodcem, opisujem te, hvatam dah samo kako bih izvikivala tvoje ime i sve one povike koje smo izmislile da se pronađemo u šumi. Ne odgovaraš. Zatim ljudi koje susrećem počinju kimati; da, vidjeli su malena psa koji nalikuje sivom vuku, s crvenom ogrlicom, ali njega su pratile starije osobe, tamo niže. Da, ondje, u društvu para koji se zaputio prema parkiralištu. No koji je možda već otišao...

Trčim, spotičem se, tražim mahnita pogleda, opet dozivam. Ulazim među redove automobila, primjećujem tvoje krzno koje odskaka među kričavim metalom. Dvojac koji te vuče vidi me kako dolazim, oznojena. Žena se naginje, polako otkopčava novi povodac koji ti je visio oko vrata. Odlučna, uhvaćena na djelu, obara pogled dok ja

ironično uzvikujem: *Oh, you found my dog, thank God, my dog!* Svako lukavstvo, svaka riječ dobra je kako bi surađivali, ti kradljivci, i vratili te meni. Živahno mašeš repom, dižeš svoje blage oči prema mojima, priljubljuješ bok uz moje listove. Sad smo samo jedna sjena i svijet nestaje: brežuljak i njegovi psi, parkiralište i njegov bezdušni par, grad i njegova obala nazubljenih stijena. Ostajemo samo nas dvije.

Milujem te i, u mislima, polažem kamen: oznaka na mjestu gdje sam posrnula. Ne mogu se više drogirati do besvijesti. Ne bih podnijela da ti se nešto dogodi. I ti se moraš moći pouzdati u izoštrenost mojih refleksa. Moram biti na visini zadatka, zaslužiti tvoje povjerenje.

Nikad neću razumjeti ljude koji, jednog lijepog dana, iziđu s nadom da će oteti voljeno krzneno klupko, otrgnuti ga iz njegove obitelji kako bi ugodili svojoj. Svaki put kad te izgubim, Sekvojo, još ću se više uz tebe vezati. Čuvajmo se odsad onih koji nose oružje, kao i sijedih glava.

Hotel je opasno mjesto za žene. Te se stvari nanjuše. Radim na šanku, režem gomile agruma, držim nož pri ruci, laštím čaše, ribam pultove, spremam nož u džep pregače i tek potom vodim haskije u šetnju. To je moj omiljeni trenutak: kad obavim svoje zadatke, prolazim kroz stari grad sve do divlje uvale i puštam pse s povodca. Gledati kako skakuću, to mi pričinja najveće veselje. Odande se divim drugoj padini, suprotnoj obali rijeke, obrubljenoj snijegom, i nazirem zvonik Kamouraske iznad voda koje nose kristaliće, komade, sante leda. Cvjetovi inja posvuda zrcale svjetlost boje lososa najhladnijih zimskih sati.

Navikla si se spavati na verandi, ondje sam ti lopatom razastrla slamu, inače cijelu noć dašćeš u mojoj pregrijanoj sobi. Više voliš minus trideset-četrdeset nego vuneni pokrivač u podnožju kreveta.

Dok pripremam gospodi pića, majčinskim pogledom motrim ograđenu nastambu vučjih pasa vani. Često se moram uspeti na barski stolac jer klijenti traže rakiju s najviše police. To je zato da bi me proždimali s leđa. Znam to.

Znam i to da bi me te sirovine u krevetu uzele na isti način. Silovito, uz ugrize, ogrebotine. Udarce po guzici. Šamare. Sline za time. Rakijaši vole zamišljeno remenje, imaju teške šape. Guše. Tako bi me voljeli podčiniti poniziti svršiti mi po licu posuti me masnicama prostačkim nazivima, kao što krote još preživahne ženke svojih zaprega. Kao svećenici bez bogova. Strahom od biča, pa čak i od ruke.

Pomislim kako će jedne večeri jedan od njih ostati skriven ispod šanka, u mraku. I dok svira posljednja pjesma, prije nego što ugasis posljednje svjetiljke koje obasjavaju

umrljane, potom blistave stolove, uvedem te, Sekvojo. Imaš dvije godine. Liježeš unutra, promatraš me kako perem i slažem čaše, preokrećem barske stolice jednu po jednu.

Strpljivo čekam taj kobni trenutak u kojemu će vozači saonica napraviti samo jedan suvišan pokret, izići iz sjene da mi skoče za vrat. Uvjerena sam, lijepa moja buntovnice, da bi ih ti ugrizla. Da bi me oponašala kad bi me vidjela kako i sama zarivam zube u nečije rame režem uho održim im dobru lekciju u svoju obranu. Raskomadale bismo ih zajedno, kćeri moja. Gotovo da to želim, da izbije taj latentni sukob. Postajem nemilosrdna. Zahvaljujući tebi, skupila sam hrabrost. Nikad me više neće dodirnuti prljave šape, nikada više.

Malo nakon ponoći čuje se bubnjanje po vratima moje sobe, zatim duž hodnika. Domar želi da znam da se on vrzma uokolo. Čujem mu glas kroza zid koji dijeli naša uzglavlja. Poziva me da dođem, da produljim večer, da popijem posljednje piće s njim, tišina.

Sekunde su teške. Zaziva moje ime dok svršava.

S rukama u svojem kovčegu, stišćem zube.

Tik prije zore na vršcima prstiju bježimo iz hotela do mog auta, prolaz Saint-Siméon, brod, pristanište u Rivière-du-Loupu. Postavljam rijeku Saint-Laurent između hotela i nas. Sekvoja i ja vraćamo se u svoju kolibu. Sanjam samo o jednome: spavati, potonuti poput kamena na samo dno jezera, i zamišljam vjetar koji zaglađuje val, led koji zapečaćuje površinu toga mjesa gdje me nitko neće moći pronaći.

Prebrojila sam napojnice između obala: imamo dovoljno za tvoje meso i za moje namirnice, dvadesetak kubika ogrjevnog drva i novu sjekiru. Nećemo više gladovati niti se smrzavati. Napokon ćemo imati svoj dragocjeni mir.

Te ćemo ga zime dijeliti sa simfonijom kojota, kojoj ćemo uzvraćati svojim vlastitim kricima, mojim sve jačim smijehom i tvojim mladenačkim zavijanjem. Sreća

udvoje. Sanjani život ženki slobodnih od
svih spona.

Jednostavno rečeno, Njezino Veličanstvo kraljica od krvi i mesa. Ondje gdje losovi raskošna rogovlja prte snijeg, obilježavaju koru drveća, trgaju brade lišajeva s granja. Ondje gdje se gnijezdi toliko ptica da se na tlu neprekidno gaze malene tragedije: ljuske jaja boje metvice, pjegavo sive ili bijele koja vuče na narančastu. Kamouraska, sjedište grabežljivosti na planinskim padinama, gdje se veličina puma nagađa stavljanjem dlana u njihove goleme tragove.

Tri su ti godine. To je moja druga zima u borbi za opstanak. Navlačim vučju kožu. Te smo zime ipak obje umalo umrle.

Napadalo je ledene kiše po stazama preživljavanja, između drva za ogrjev i kolibe. Šakom razbijam led da dosegnem cjepanice odozgor, koje potom cijepam i prinosim žeravici, koja nikad ne smije utrnuti. Moje mokasine iz sedamdesetih iznošene su. Poskliznem se pokušavajući održati ravnotežu s golemim naramkom. Vidim kako mi se gubi tlo pod nogama, osjećam silnu težinu drva na grudima, pred očima mi se sve plavi. To je bilo zapisano na nebu. Potiljkom udaram o led.

Sve se zacrni.

Toplina. Krvava svjetlost.

Cviliš, prednjih šapa zarivenih ispod moje ključne kosti. Otvaram oči.

Lijepa vučica okružena zasljepljujućom bjelinom. Na trenutak više ne znam: tko sam, gdje smo, znam samo to da mi je ljubanja sigurno napukla i da si ti moj pas. Onesviještena, ostala bih ondje, na dvadeset stupnjeva ispod ništice, da se ti nisi uzverala na mene, da nisi toliko cviljela. Grozničavo se pridižem, hodam poput zombija do našeg ležaja i ponovno gubim

orijentaciju, ostavljam za sobom širom otvorena vrata.

Kad se probudim, ti mi ližeš obraze, čelo, vjeđe, jedeš izravno sa snježnih nanosa na pragu, jezik ti je istovremeno topao i svjež na momemu licu. Pridižem se, ošamućena, raspirujem vatru u peći, otresam snijeg s vršaka prstiju i zatvaram nas. Svi su predmeti zamućeni, kao da su okruženi aureolom.

Vani počiva moj naramak cjepanica, razasut, poput poganske drvene zvijezde nasred puta. Ostavit ću je ondje kao spomen na svoj pad. Kao upozorenje.

Mogla sam umrijeti smrznuta. Ne bi me pronašli sve do proljeća.

Te ćeš godine triput okrznuti smrt. Na trima različitim mjestima krivolova. Neki gad postavlja zamke za kojote oko moje kolibe. Lukavac mami posljednja krzna Borealije. Pronalazim te obješenu, natečenu, krvavu. Nakon što si se batrgala sve dok si nisi razderala kožu sve do mišića. Tri omče oko vrata. Tri oštre zamke koje se stežu pri svakom pokretu.

Sanjam o tome da se osvetim tom *umobolniku*.

Odmjeravam svoje stope, vezujem njihovo šuštanje uz tvoj dah. Svaki me korak približava tebi. Svaki ti je dah možda posljednji. Ali ti i dalje stenješ. Znaš da te čujem jer ti odgovaram da dolazim Sekvojo da te volim da te čujem da si krčim put prema tebi.

Naši su životi povezani.

Tih noći probdjevenih uz tvoje uzglavlje otpuhujem ti travu na nozdrve, napućenih usta tik uz tvoju njušku. *Spavaj, manje ćeš patiti*. Vidam ti rane proklinjući krivolovca. Zamrzavam si razum da ga ne ubijem.

Posljednji put provjeravam jesu li vrata dvostruko zakračunata. Liježem, ovlaš dodirnuvši oštricu malena noža za agrume ugniježdjena između jastuka i vanjskog zida.

Obje nas žele skratiti za glavu.

Tvoja tolerancija na bol u meni izaziva ganuće. Naslućujem je tek u tvojim spuštanim vjeđama, sporosti tvogjeg odmjerenog kretanja između zdjelice i ruba peći.